

Évközi 32. vasárnap

1Tesz 4,12-18

Ne szomorkodjatok mint a többiek

¹²Akkor a kívülállókból tiszteletet vált ki életetek, és nem szorultok rá senkire.

¹³Az elhunytak sorsáról nem akarunk tájékoztatlanágban hagyni benneteket, testvérek, hogy ne szomorkodjatok, mint a többiek, akiknek nincsen reményük. ¹⁴Ha Jézus, mint ahogy hisszük, meghalt és feltámadt, akkor Isten vele együtt feltámasztja azokat is, akik Jézusban hunytak el.

¹⁵Az Úr tanítása alapján ugyanis ezt mondjuk nektek: Mi élők, akik az Úr eljöveteleig megmaradunk, nem előzzük meg az elhunytakat. ¹⁶A parancsszóra, a főangyal szólítására, Isten harsonájának zengésére az Úr maga száll le a mennyből. Először a Krisztusban elhunytak támadnak fel, azután mi, akik életben maradtunk. ¹⁷A felhőkön velük együtt elragadtatunk a magasba Krisztus elé, és így örökké az Úrral leszünk. ¹⁸Vigasztaljátok tehát egymást ezzel a tanítással!

Alighanem a holtak feltámadásáról írott legkorábbi keresztény szöveggel állunk szemben. Bár megszoktuk, hogy erről a témáról az evangéliumokban a feltámadás elbeszéléseiben olvasunk, de azoknak az elbeszéléseknek az írásba foglalása később történt, mint ahogyan a tesszalónikai levelet írták. A legősibb igehirdetés így hangzik: „Krisztus feltámadt, mi is feltámadunk!”. Vagyis a keresztény üzenet megértésében és továbbadásában is központi szerepet játszik Krisztus feltámadása. Sőt a legősibb üzenet nem is az evangéliumokról szól, hanem csupán erről az üzenetről. Jézus eredeti szándékát egyik beszéde és csodája sem volt képes megértetni az apostolokkal úgy, mint a feltámadás. Ez az esemény tudta elégségesen motiválni őket az igehirdetésre. Tehát ez a keresztény üzenet kulcsfontosságú.

A tesszalónikai egyházban ezek a mondatok hamis reményeket indítottak el, és többek között emiatt kellett megírnia Pálnak a második levelet, amelyben tisztázza a feltámadás tanát. Pál nem mondja, hogy a tesszalónikaiak is ugyanúgy fognak feltámadni, mint Krisztus. Azt sem mondja, hogy ez az esemény pontosan mikor fog megtörténi. A szakasz több részből áll, és áthatja az Ószövetségből örökölt apokaliptikus nyelvezet, amelyben feltehetően a levél címzettjei nem voltak járatosak. Először tehát Pál beszél a feltámadásról általánosságban (13–14. v.), majd az ószövetségi Jahve napja koncepció alapján a végítélétről (15–17. v.).

A végítélet alapvetően zsidó apokaliptikus elképzelés, amely a keresztény teológiában kombinálódott a Krisztus második eljövételéről szóló tanítással. Ez a tanítás az őskeresztény igehirdetésben hangsúlyos és majdnem központi szerepet játszik a 60-as évekig, és csak Kr. u. az I. század végén váltanak hangnemet a keresztény iratok, és készítik fel a híveket hosszantartó egyházi életre. Ez jellemző a pasztorális levelek stílusára és a katolikus levelek stílusára is.

A görög „parúzia” szó eljövetelet jelent, és leggyakrabban Krisztus dicsőséges eljövetelevel kapcsolatban használják a keresztény szerzők. Pál a keresztényeket ebben a szakaszban két részre osztja: azokra, akik még élnek (15b) és az elhunytakra (16. v.). Az élők megérik az eljövetelet, a holtak pedig akkor fognak feltámadni. A nehézséget csak az „akkor” szónak az időbeli meghatározása jelenti. Az időpont meghatározását bizonyos események leírásával teszi meg az apostol. Ezek az események a következők: a főangyal szava, a harsonaszó, és az Úr alászállása (16. v.). De azt nem mondja meg pontosan, hogy Kr. u. melyik évben fog ez megtörténni. Az effajta beszédmód az apokaliptika sajátossága. Mindezt vigasztaló tanításként mondja a címzetteknek. Fel fogunk támadni, de hogy mikor és hogyan, arról valójában nem beszél a történet. A járulékos jelenségeket az ószövetségi Úr napja próféciák eszköztárából veszi az apostol. Nem véletlen, hogy ezt a tanítást a tesszalónikaiak félreértették.

Úgy gondolom, hogy ez a veszély ma is fennáll. Egyrészt néhányan képtelenségnek tartják a feltámadást, mivel általános tapasztalat, hogy a földi halál mindenki számára elkerülhetetlen. Másrészt a feltámadást úgy képzelik el, mint a földi életnek a rövid megszakítás utáni folytatását. Aki így gondolkodik, megfelelkezik arról, hogy a feltámadt Jézus sem ugyanolyan, mint a halála előtti másrészt a feltámadt testnek más-milyennek kell lenni, mint a földinek.